

Paul Kaaritan Philippi Sannao Ati'o

Di'oraz kaarita daua'o

Apostle Paul saadan di'oraz kaarita pataraa-
kao dono'o Kaimana'o Kuwai dikin ii. (Philippi-
ans 1:17) Timothy umin-kaudinan na'ian pu'a'o
utuma usaadan wuru'u kaaritaz.

Baukapa'o Paul morowautapankauzon Silas
tuma Philippi ii. Uruu dono'o wuru'u pidannao
abatanuz na'iki ãmishidanuz Paul kowaadanii
Kaimana'o Kuwai. (Acts 16:11-40) 10 wunu
ïmorowautapankan dauna'an, usaadan wuru'u
pakaaritanuz.

Aizii usaadan wuru'u kaaritaz mishidainao
ati'o Philippi iainaouz. Ukowaadan ï'ati tuukii
ukonaukian ïkaminka'utan idi paugaru ïdyuudan
ida'an aimaakan pa'ati na'iki ïtoriinpan idi
Tominkaru ati udau'an.

Paul kowaadan tuukii pakonaukian
papataka'uta-kao pu'u taraa-kizai ii. Mazan
ukian, wuru'u na'apa kida'oraz kaiwainan
kaimana'o nii, iriba kaiman kida'o aimaakan
sha'apan una'ian pu'u. Na'iki ukowaadan tuukii
pakonaukian panyukunuitapan idi mishidainao
Philippi iainaouz kamunanun pa'ati.

Pakaaritan ida'a, Paul kakinaowan
mishidainao aonaa kizi ïkashadinan oo
ïkaakinpan papataka'uta-kao an pamishidan
dikin ii Christ. Mazan marii kizi'i naa
pa'an ïkonaukiitinan karikaonan. Na'iki
ma'ozaka kizi ïtaapan pamishidan na'iki
karikaonan kizi ïkaminka'uaakan na'iki ïmashaapan

konaukii pamin-mishidannao tuma. Na'iki ukakinaowan ĩdyaun ĩzaudinapa kizi pidannao ai, taapinpa'azoinaouz kaimana'o nii, tuukia'oraz ĩaipan sha'apatin-karu Jewnao kakinaorinaa kawana'ati.

Tuukii Paul kakinaowan wuru'u mishidainaouz uaipan ĩmashaapan kaiman na'iki ĩdi'itinapa kizi kaiman na'apa Christ kawan.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita daua'o 1:1-11

Paul daua'o utaraapa-kao dono'oraz 1:12-30

Paul kakinaotan mishidainao kaimana'o mashaapa-karu dau'u 2:1-18

Paul sha'apatina'azon daua'o 2:19-30

Kaimana'o kakinaorii na'iki kaduzui tukapa-kida-kao 3:1—4:1

Mishidainao nyukunuu ma'ozakada-kao 4:2-20

Paul katokontan pakaaritan 4:21-23

¹ Di'oraz kaarita õgaru Paul na'iki Timothy di'iki'o, Christ Jesus poitorunaouz. Õgaru Paul, õsaadan di'oraz kaarita ipai unao Tominkaru pidanannao ati'o, Philippi sanna, mishidainaouz Christ Jesus, na'iki mishidainao zowaunaanao ati'o kapam, na'iki ipai wunao ati'i kaminka'uupainaouz unao. ² Marii waDaru Tominkaru, na'iki Naobanai Jesus Christ kamunanun unao ati, na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinaa nii.

Paul toriinpan Philippi sanna ati

³ Na'apainim õnyukunuan dono unao, tuukii da'i õkonaukii-kidan Tominkaru unao dau'an. ⁴ Na'iki karikaonan da'i õtoriiinpauzon konaukia'o ida'an Tominkaru ati unao dau'an.

⁵ Usha'apanum kau'an unao kowaadapa'o kapam Kaimana'o Kuwai, Jesus Christ daua'oraz. Sariapa umishidan di'iki'o usakadan ukakuwaapatinan, atii kai pakawan. ⁶ Mishi Tominkaru sakadani'i naa pasaabaan unao. Aizii ōkian nii unao ati, ōaitapa na'iki ōmishida pakawanu'o nii wuru'u Tominkaru kaudinanuz na'apa, atii Christ Jesus kaawan dono'o nii zii uipaian pasaabaan unao.

⁷ Ōdi'itinpan unao dau'u kaikapa'a ōmarainpan idi'o unao tuukii manawun. Mishi Tominkaru tukapa-kida pakaimanan ipai baokopa unao ati na'iki ōgaru ati, utaapada ukaminka'utan ōgaru ōkaudin-kizi dau'u, ōtaraapa-ka pu'u oo ōkashadaakapan dono pidannao tuma Kaimana'o Kuwai dau'an ōtukapa-kida'azon idi umishiin. ⁸ Tominkaru tukapa na'iki uaitapa mishi'o wuru'u ōtukapa'azonuz unao, ōmarainpan idi'o unao tuukii, na'apa Christ Jesus marainpan kawan unao.

⁹ Ōtoriiinpan Tominkaru ati unao dau'an, marii kizi powa'a zii ukamarainapanun, na'iki utaa kizi uaitapa-kinaa nii powa'a zii, na'iki uaitapaabakinaa nii manawun. ¹⁰ Uruu ida'an kizi uaitapan na'ia'oram kaimana'o na'iki sakitapa'o aimaakan usha'apatan nii na'iki umishidan nii. Uruu ida'an kizi karikaonan ukaimanan, aonaa kizi oia'o ikoda-ka u'ida'a atii na'apa Christ kaawan di'iti. ¹¹ Marii kizi karikaonan usha'apatan kaiman kida'o pa'idiwaru aimaakan, Jesus Christ taan ida'an pama'ozakan u'ati. Na'apa'o ida'an kizi Tominkaru naubaa-ka na'iki ukonaukii-kida-ka.

Kaimana'o Kuwai abata-ka Paul taraapa-ka

pu'u

¹² Aizii õmin-mishidannao, õaipan uaitapan, wuru'u dikauda kida'o aimaakan sha'apaapa-kao pu'u õ'ati kaikapa'a, mazan ukaiwainan kaimana'o nii, na'apa kida'o ida'an mishi'oraiman powa'a zii manawun Kaimana'o Kuwai abata-kao. ¹³ Usha'apanum kau'an ipai'i naa da'ainao pidannao na'iki ipai soldyaanao wunaou'u watchmantapainao kidaz udaru'o naobanai dapu, kaimanaiman ãaitapan wuru'u õtaraapa-kaoaz soo õkakuwaapatinan dikin ia'o Christ dau'u. ¹⁴ Aizii õtaraapa-kao idi, powa'a zii mishidainao Christ ma'ozakadinan, uruu idi ma'ozaka ãkowaadapan Tominkaru Paradan, aonaa ãtarian.

¹⁵ Kaina'a pabi'i kida mishidainao, ãkowaadapan kuwai Christ dau'u padamata mazan soo pakishauzin idi'o karikaonan õ'ati, ãaipan karikaonan pada'an-kao. Mazan kaina'a ba'oran mishidainao, ãkowaadapan wuru'u kuwaiz ãkaminka'uta'azon idi'o pa'an õgaru. ¹⁶ Na'iki wuru'u ãkakuwaapatinanuz pamarainpan idi'o õgaru, ãaitapa õtaraapa-kao da'a'a õkowaadapan idi'o pidannao ati wuru'u kaimana'o na'iki mishi'o kuwai Christ dau'oraz. ¹⁷ Mazan wuru'u ba'orainauz ãkakuwaatinan Christ dau'an soo ãaipan karikaonan pawazoomikipan, aonaa panyukunuu kaimanan pu'a'o mani õ'ati, mazan soo ãatadinpa'azon karikaonan. Na'iki ãaipan karikaonan pakasha'oradan õnyukunuu wuru pu'a'a õtaratapa-kaoaz. ¹⁸ Mazan aonaa ãsha'apaapanii kida kasha'oradauan õnyukunuu. Mishi'oraiman kaiman õ'ati wuru'u

ĩkakuwaapatinanuz Christ dau'u. Na'apa'oram ida'an kakuwaatin-karu kishauzi-karu pu'u oo kaimana'o nyukunui di'iki'o, mazan na'apa'o ida'an ĩabata-kidan naa pidannao ati Kaimana'o Kuwai Christ daua'oraz. Uruu idi tuukii ōkonaukian.

Na'iki powa'a'o nii zii ōkonaukiitinan. ¹⁹ Usha'apanum kau'an utoriinpan idi ōdau'an Tominkaru ati, na'iki Kaimana'o Doronaa, Jesus Christ di'iki'oraz kaminka'utan ida'an ōgaru, ōaitapa ōkodita-kida-kao nii di'iki'i. ²⁰ Ukau'an tuukii ōaipan ōtukapa-kidan mishi, aona'o nii ōkasharutinan na'iki ōba'azootinan ōsha'apainpan ida'an. Mazan pakawan ōtaapan ōnyukunuu ma'ozaka, pakawan kizi ōtukapa-kidan mishi Christ umanawunun ōsha'apatanii kida aimakaan ida'an, kai ōkakupan pu'u, oo ōmawakan ida'an. ²¹ Usha'apanum kau'an ōgaru ati, wuru'u kakupa-karuz mishi'o mashaapa-karu'u naa pa'an kaimanaiman Christ ati. Aizii ōmawakan an, powa'a'o nii zii manawun ukaimanan ō'ati. ²² Aizii ōtaapa-kao an kakupa, dobata'o nii ōsha'apatan kaudin-kizai Christ ati zii. Uruu idi aonaa ōaitapan na'ia'oram ōaipan, kakupa-karu oo mawakakaru. ²³ Aonaa ōaitapan na'ia'oram manawun ōzaamata. Tuukii ōwa'aka'azon wuru'u di'oraz amazada baara'a, ōmashaapa'ana'azon idi'i naa Christ tuma, na'ii powa'a'o zii pa'an ukaimanan mashaapa-karu ai da'a'a imi'i baara'a. ²⁴ Mazan ōaitapa kaimana'o nii pa'an unao ati ōtaapa-kao an zii kakupa. ²⁵ Ukau'an una'apan an, ōaitapa ōtaapa-kao nii zii kakupa, uruu idi pakawanu'o nii ōkaudinan. Ōma'ozakada kizi powa'a zii wuru'u

umishidapanuz Tominkaru, na'iki konaukii kizi umashaapan umishidan idi Christ. ²⁶ Ukau'an tuukia'o nii manawun ukonaukii-kidan Christ Jesus, òkodita-kida-kao an na'iki òkaawan an koshan unao di'iti.

Mishi'o mashaapa-karu Tominkaru aipan kawana'ati

²⁷ Ukau'an kanom sha'apan an ò'ati, kaimana'a naa umashaapa, Kaimana'o Kuwai kawana'ati Christ di'iki'oraz. Aizii na'apainim òmakon an unao di'iti oo òmamakokan an, mazan upu'a'o nii òabatan, mishi ma'ozaka umishidapan na'iki bauda'apa utaapan unyukunuu. Na'iki òabatan nii baokopa ukazannaatapan wuru'u Kaimana'oraz Kuwai Christ daua'oraz. ²⁸ Na'iki aonaa utarian utarubanao sha'apaapan ai unao; uruu ida'an utukapa-kidan ì'ati mishi'o nii Tominkaru pataka'utan ìdyaun, mazan unao ukazannaatan nii pa'an. Tominkaru'o nii wuru'u sha'apata'oraz aimaakan na'apa. ²⁹ Mishi Tominkaru kaimanan unao ati ukashaapa umishidan Christ, na'iki ukashaapa kapam unao baiaapan kasha'ora'o umishidan dikin ii uruu. ³⁰ Ubaiatan kasha'ora'o, na'apa utukapan kawan tawuru'u òbaiaapanuz kasha'ora kida'o na'ii, Philippi ii. Atii di'i pakawan zii òbaiatan kasha'ora'o.

2

Mishidainao di'itinapa kizi Christ Jesus di'itinpan kawan

¹ Aizii uaitapan idi unyukunuu ma'ozakadinan uzaamatinpan idi Christ ida'ati; na'iki uaitapan idi unyukunuu saabainan Christ

kamarainapanun ida'an; na'iki uaitapan idi ubauda'apatapan unyukunuu Kaimana'o Doronaa ida'an; na'iki uaitapan idi marainpaakakaru na'iki kamunanuaaka-karu kaina'an u'ida'a; ² ukau'an umashaapa'a naa na'apa ukawana'ati, òkonaukii-kinaa nii. Utaapa'a naa unyukunuu patumaaka, na'apa kida udi'itinapa; na'apa kida kapam umarainpaaka; na'iki ubauda'apata unyukunuu usha'apata'azonii aimaakan dau'ati. ³ Aonaa usha'apata'ana'a aimaakan u'atadinpa'azon idi karikaonan, oo uaipan idi mani karikaonan utukapa-kaò umanawunu'o kawan. Aonaa umanawun-tinpa'ana'a, mishi'oraiman utaapa pa'an uiribannao umanawunu'o nii u'ai. ⁴ Aonaa udi'itinpa'ana'a soo uaiapanii na'iki usha'apaapanii kida aimaakan dau'u karikaonan, mazan udi'itinapa ukaminka'uta'azon dau'u uiribannao kapam. ⁵ Ukau'an na'apa'a naa udi'itinapa Christ Jesus di'itinpauzon kawan, usha'apata aimaakan unyukunuu kaimanan ida'an na'apa Christ Jesus kawan.

⁶ Christ patumaakan pu'u padamata Tominkaru tuma
na'iki ìkaduz na'apa kidaakan pu'u,
mazan upu'u aonaa utiwaan papatumaakadinpan Tominkaru tuma.

⁷ Mishi'oraiman minziiwa uwa'akan umanawunkaru aokazi ii.
Utaapinpan apowa'a na'apa poitorui taapinpauzon kawan.
Ushakatan na'apa pidan kawan.

⁸ Uruu dono apowa'a utaapinpan,

uizo'ati Tominkaru pazowii-kidinan ida'an cross paawa'a.

- ⁹ Uruu idi Tominkaru kadishita-kidan uruu, na'iki uzaamatan uruu umanawunu'o nii, na'iki udakotan u'uu umanawunu'o nii ipai ba'orainao kida uuai ai.
- ¹⁰ Soo uruu ati bauda'apa Tominkaru aipan, ipai pidannao kodoru'ukan, ipai aokazi iainaouz, imi'i baara anainaouz na'iki ipai mawakainaouznaa.
- ¹¹ Na'iki ipai'o nii pidannao kian, “Jesus Christ uruu umanawunu'o manawun Naobanai.” Uruu ida'an ipai'o nii pidannao naubaan na'iki konaukii-kidan waDaru Tominkaru.

Mishidainao mashaapa kizi Tominkaru Paradan kawana'ati

- ¹² Õmin-mishidannao, õmarainapaniinao, karikaonan da'i uizo'atiizon Tominkaru paradan õna'ian dono utuma. Powa'a zii pa'i uizo'ati Tominkaru paradan õ'aonaan pu'u utuma. Utaapa Tominkaru umanawunu'o nii na'iki ukichana'iki usha'apaapan oia'o uawun za'a, utiwautina'a naa ma'ozaka umashaapa kaiman, na'apa Tominkaru aipan kawan pakazannaataniinao mashaapan.
- ¹³ Usha'apanum kau'an Tominkaru wuru'u kaudina'oraz unao ida'a, uruu aipan ati minziiwa usha'apatan wuru'u udyuudanii kidaz sha'apatakao pa'ati, na'iki utaan ida'ana'o uma'ozakakinaa nii wuru'u usha'apatanuz kaiman kida'o aimaakan na'apa uaipan kawana'ati.

14 Aizii usha'apatan an aimaakan, kaiman usha'apatazu, aonaa ukadakoimpa'ana'a udau'u. Na'iki aonaa ukashadaakapa'ana'a ba'orainao tuma usha'apaapanii kida dikin ii. 15 Aonaa kizi ukadakotin-kida-kao na'iki uunamunaa abata-kao dikauda sodi kida, mazan kaiman kizi pa'an unao. Tominkaru dainaoun idi unao, umashaapa kaiman pa'an oia'o pidannao bii'i, wuru'u sha'apaapainauz dikauda'o na'iki kakiba'azonnaa kida'o manawun aimaakan. Mazan unao, ibii ana'o nii pa'an ukanadapan, na'apa wizinao kanadapan kawan maruta'okaru'u. 16 Ukowaadauta kizi'i naa kaimana'o kuwai, karikaonanu'o kakupa-karu ikodakinao daua'oraz. Aizii usha'apatinan an na'iki umashaapan dono na'apa, tuukia'o nii õatadinpan unao ida'an, Christ kaawan dono pakamoon dono'o naa. Usha'apanum kau'an uruu ida'ana'o nii õaitapan aonaa madiwautapaka'o mani wuru'u õkaudinanz dadara unao bii an. 17 Usha'apanum kau'an tuukii utaainan umishidan ida'an Tominkaru. Panaadon õtaainan nii Tominkaru ati õzowii-kao ida'an, na'iki õizain shootan ida'an, õipaida kizi'i naa Tominkaru ati wuru'u unao taainanz u'ati. Mazan upu'u õkonaukian na'iki õkonaukiitinan nii ipai unao tuma. 18 Ukau'an na'apa kizi kapam ukonaukian baokopa õtuma.

Timothy na'iki Epaphroditus dyuuda-kao daua'o

19 Kaina'a'o nii õaipan õdyuudan Timothy unao di'iti wanaobanaa Jesus Christ kashaapan an mazan. Tuukia'o nii õkonaukian ukaawakidan dono kuwai unao dau'an. 20 Aonaa

õikodan ba'oran pidan Timothy kawanu'o, tuukia'o manawun udi'itinpan unao dau'u. ²¹ Kaina'a mishi ba'orainao, mazan ïdi'itinpan soo pasha'apata'azoonii kida aimaakan dau'u, aonaa Jesus Christ aiapanii kida daua'o mani. ²² Mazan Timothy, ipai unao utukapanii na'iki uaitapani'i naa ukaduz. Utukapa na'apam ukaudinan õtuma, baokopa wakowaadapan Kaimana'o Kuwai, na'apa pidan kaudinan kawan padaru tuma. ²³ Ukau'an õaipan õdyuudan uruu unao di'iti, õaitapa'akan dono'o naa na'apam nii õsha'apata-kao da'a'a. ²⁴ Mazan õaitapa na'iki õmishida wanaobanaa taapadan nii õmorowautan kadiman unao di'iti.

²⁵ Mazan kai õdyuudan nii powaa iti Epaphroditus unao di'iti, uruu sha'atii udyuudauzoniaz õ'ida'ati, na'aka'o nii aimaakan kida ukaminka'uta-kinna ni'oraz õgaru. Uruu õ'inawuzu kawanu'o õtaapan, baokopa ukaudinan õtuma na'iki ma'ozaka ukazannaatapan kaimana'o kuwai õtuma. ²⁶ Õdyuudan nii uruu utukapa'azon idi unao tuukii, na'iki kasha'ora'o unyukunuu, usha'apanum kau'an uaitapa tuukia'o unao dopian oo ukasha'oran uabatan idi ukarinaan. ²⁷ Mishi'o wuru'u ukarinaankanuz tuukii, maonapa umawakan, mazan tuukii Tominkaru kaimanan u'ati, ukakuda uruu. Mazan aonaa uruu ati mani paba'oran Tominkaru kaimanan, õgaru ati kapam. Aonaa Epaphroditus mawakan, usha'apanum kau'an aonaa Tominkaru aipan õkasha'oradan õnyukunuu powa'a zii, õbaiatan pu'u kasha'ora kida'o aimaakan. ²⁸ Uruu idi'o tuukii manawun

õdyuuda'azon uruu unao di'iti, õaipan idi unao konaukian utukapan dono ukaawan koshan powaa iti. Na'iki õgaru tuukia'o nii kapam õkonaukian õaitapan idi aona'o ni'i naa powa'a unao nyukunuu kasha'oratinan udau'ati. ²⁹ Aizii ukaawan an unao di'iti konaukii udapaapa uruu, na'apa udapaapauzon kawan umin-mishidannao. Na'iki na'apa kizi unaubaan uruu kawanuinao pidannao, ³⁰ usha'apanum kau'an minziiwa umakon kichana'iki-kia'o bii iti, na'iki maonapa umawakan pakaudinan dikin ii Christ ati. Ubaiatan wuru'u kaudin-kizaiz, uaipan idi pasha'apatan wuru'u unao sha'apata'azooniaz padamata õ'ati, mazan unao, aonaa uturuudinan, umunapon idi õ'ai.

3

Paul aipan Philippi sannao da'anan pakaduz

¹ Aizii õmin-mishidannao, ukonaukiitina'a naa karikaonan, uzaamatinpan idi'i naa wanaobanaa Christ ida'ati. Aonaa õkashadinan õkakinaotan unao powa'a an kida. Wur'u õkakinaori kidaz kaminka'utan nii na'iki ukazannaatapan nii unao upozawata-kida-kaou ai. ² Uzaudinapa pa'i oiainauz pidannao ai, arimaraka kawanuinaouz. Ñnao tuukii ñaipan mishidainao daonaioranao choota-kidan pamada Jewnao kaduz kawan. ³ Waunao, mishi'o pa'an Tominkaru pidannao manawun. Karikaonan pa'an watoriinpan Tominkaru ati Kaimana'o Doronaa kaminka'utan ida'an waunao. Na'iki wataapa pa'an Christ Jesus umanawunu'o nii. Aonaa wa'atadapan pidan sha'apaapanii

kida aimaakan. ⁴ Ōgaru, turua'o padamata ōmashaapan atadinapa ōsha'apatanii kida aimaakan ida'an. Aizii ukaina'an an pidannao atadinpa'o pasha'apatanii kida aimaakan ida'an, ōgaru pa'an turuu ōatadinpan powa'a zii i'ai. ⁵ Usha'apanum kau'an ōgaru choota-kariwai bauda'apa soondii ōshakatan dauna'an Jewnao kakinaorinaa kawana'ati. Na'iki ōgaru Israelite manawun, Benjamin takaan-daun. Ōgaru Hebrew manawun na'apa ōdarunnao kawan. Na'iki ōgaru Pharisee,* uruu idi tuukii ōizo'atiizon Moses taanii kida kakinaorii. ⁶ Na'iki tuukii ōaipan ōmashaapan kaimanaiman Tominkaru aipan kawana'ati, uruu idi'o da'i ōpataka'utauzon mishidainao Jesus. Aizii ōizo'atin idi tuukii wuru'u Jewnao kakinaori kidaz, ipai pidannao tukapan ōgaru kaimana'o manawun pidan kawan.

⁷ Mazan aizii ōatadapanii kidaz kotua'a naa, ipai ōtukapan kidaz madiwautapa-ka'o karikaonan, ōzaamatinan idi'i naa Christ di'iti. ⁸ Powa'a zii ōtukapan ipai wuru'u ōatadapanii kidaz ōkazannaatin-kinaa nii mazanu'o karikaonan, wuru aia'a umanawun kida'oraz ōikodan, ōaitapaakanuz ōnaobanaa Christ Jesus tuma. Uruu Christ dikin ii ōmarina'atan ipai daunuuda'u wuru'u mazanu'oraz karikaonan ōmishidapauzon kiwiin. Mazan aizii ōtukapanuz aimaakan kaboota-kariwai kawanu'u naa karikaonan, ōaipan idi ōzaamatinpan kaimanaiman Christ di'iti, ⁹ na'iki ōbauda'apatina'azon idi utuma. Aonaa ōsha'apatana ida'ana'o mani Moses taanii

---

* **3:5** Pharisee: Putukapa kaarita token ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

kakinaorii kida wuru'u òkaimananuz, mazan òmishidan idi'o pa'an Christ. Ukau'an Tominkaru tukapan ògaru kaimana'o nii soo òmishidan idi'o pa'an Christ. ¹⁰ Powa'a zii mishi òaitapa'azon Christ kaimanaiman, na'iki òtiwaa'azon kapam wuru'u Tominkaru ma'ozakan utaaniaz Christ ati ukadishita-kidan dono'oraz uruu pamawaka-kizi iki. Na'iki òaipan òkaminauda'utan uruu òpataka'uta-kidinan ida'an uruu kawan, na'iki na'apa òaipan òmawakan uruu kawan. ¹¹ Na'apa kapam òaipan Tominkaru kadishita-kidan ògaru òmawaka-kizi iki diina'iti'i.

*Pidan dimatinauzo diman
atii utokon iti*

¹² Mazan aonaa òkian mani kaiwuru'u, turuudina'ora'a naa ògaru oo kaimana'ora'a naa ògaru òsha'apatan idi na'apa kida'o aimaakan. Mishi'oraiman uruu idi'o pa'an dadara òtiwautinan, òaipan òzaamatan wuru'u Christ Jesus taa'azooniaz; na'apa'o ni'o wuru'u uzaamatanuz ògaru pa'idiwau nii. ¹³ Òmin-mishidannao, òaitapa aonaa zii òka'iitinan. Mazan kaina'a bauda'apa aimaakan tuukia'o òaipan òsha'apatan. Aona'o nii ònyukunuupan powa'a wuru'u òmarina'ataniaz naa òkaduz kida. Mazan òtaapan nii ònyukunuu soo bauda'apa wuru dau'ati'i ò'ua'ia'oraz, tuukia'oraz òaipan òikodinan. ¹⁴ Na'apa pidan dimaba'o kawan, òdiman nii atii òkaawan utokon iti, òzaamata kizi wuru'u taa'azoo-kariwaiz ò'ati. Na'apa'o dau'ati'o wuru'u Tominkaru dapadanuz ògaru aokazi iti, Christ Jesus mawakan ida'an ò'ati.

¹⁵ Ipai waunao ma'ozaka'oraz naa wataapan wanyukunuu wamishidapan dau'ati; na'apa

kizi kapam wataapan wanyukunuu wuru dau'ati'i òkadakotin-kizi kidaz. Mazan unyukunuu mana'apakan an, turuu Tominkaru taan kapam unao ati kaimana'o di'itinapa-karu uaitapa-kinaa nii. ¹⁶ Ukau'an pakawan wamashaapa wuru'u kawana'ati'i, wamishidapaniaz mishi'oraz kuwai.

¹⁷ Òmin-mishidannao, uda'ana'a naa kaimana'o òkaduz kida baokopa umin-mishidannao tuma. Na'iki udi'tapa kaimanaiman wunaou'u sha'apatinainauznaa kaiman, watominapakidan kawana'ati ìdyaun. ¹⁸ Mazan kaina'a iriba pidannao, ìsha'apaapan ida'an oii kida'o aimaakan, ìtukapa-kida patarubai-tinpan Kaimana'o Kuwai ati, wuru'u Christ mawakan daua'oraz cross paawa'a. Òkowaadauzoni'i naa sha'atii u'ati kiwiin na'apa'o pidannao dau'an; na'iki powa'a'o nii zii koshan òkowaadan u'atizu ònyukunuu kasha'oran bii'i. ¹⁹ Diina'iti'i ìkabootakao nii Tuubaru'o Tikazi wu'iti, usha'apanum kau'an ìtaapan idi pananaa patominkarun nii, ìsha'apatinan soo panyukunuu aipan kawana'ati karikaonan. Umanawunu'o nii ìtaapinpan wuru ida'ana'a kakiba'azonnaa kida'oraz ìsha'apaapan. Ìdi'itinpan soo wuru dau'ati'i pidannao naudapanii kidaz pasha'apaapan imi'i baara'a.

²⁰ Mazan waunao, aona'a naa turuu wamashaapan na'apa, usha'apanum kau'an aokazi ia'o di'iti'o pa'an wazaaminpan. Uruu idi tuukia'a naa wazaudapan wakazannaatiki Naobanai Jesus Christ wa'atin aokazi iki. ²¹ Pama'ozakan ida'an uzaamatapan na'iki ukazowautapan ipai

daunuuda'u wuru'u toma-kariwai kidaz, aokazi ii na'iki imi'i baara an kida'oraz. Uruu ma'ozakakaru ida'an upana'adan nii wananaa wuru'u kakataimana'oraz, pa'ina'o na'iki umanawunu'o nanai nii, na'apa pananaa umanawunun kawan.

4

¹ Ukau'an õmin-mishidannao, õmarainapaniinao, tuukii õtukapa'azon unao. Unao ida'ana'o õkonaukiitinan, na'iki õkaudinan winipinaa wuru'u unaouz. Pakawan pa'i na'apa umashaapa na'iki ma'ozaka umishidapa Naobanai Tominkaru.

Kaimana'o mashaapa-karu daua'o

² Aizii da'a'a õkia'azon õdadakoonao Euodia na'iki Syntyche ati, tuukii õaipan ukaimanaakan, usakitapada'a naa unyukunuu, usha'apanum kau'an ipai unao mishidainaou'u naa Naobanai Jesus. ³ Na'iki pugaru õ'inawuzu, õminkaudinan manawun, õaipan pukaimanaaka-kidan wuru'u zunnaouz powaa iti. Usha'apanum kau'an ñao dadara'o ñkaudinauzon na'apa õgaru kawan wakowaadapan Kaimana'o Kuwai. Clement na'apa kapam na'iki ba'orainao na'apa ñkaudinauzon õtuma. Tominkaru saadani'i naa ipai ñao uu kakupa-karu kaaritannaa* daara'a.

⁴ Aizii õkian u'ati, ukonaukiitina'a naa karikaonan, uzaamatinpan idi'i naa Naobanai Jesus ida'ati. Powa'a õkia'azon koshan, ukonaukiitina'a naa. ⁵ Marii kizi ipai pidannao tukapan unao kaimanainao na'iki

---

* **4:3** kakupa-karu kaaritannaa: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, mashaapainao ni'oraz karikaonan Tominkaru tuma.

kakarodapaniinao nii. Unyukunuitapa kizi maonapa'a naa Naobanai Jesus wa'atin powa'a ati. ⁶ Aonaa kizi udopiidinan kanom sodi kida dau'ati karikaonan. Mishi'oraiman ukowaada Tominkaru ati kaziwadapa'oraz unyukunuu, na'iki upishaa u'ati aimaakan uaiapanii. Na'iki karikaonan “kaiman,” ukii u'ati ukamunanun idi unao ati. ⁷ Aizii una'apan an, Tominkaru kaimanan umanawunu'oraz na'iki wazootapa'oraz pidan aitapan, uru'o nii kazannaatapa unyukunuu na'iki udi'itinpan, dopii-karu ai, uzaamatinan idi'i naa Christ Jesus ida'ati.

⁸ Aizii õmin-mishidannao, õkia'azon u'ati karikaonan udi'itinapa kaiman kida'o aimaakan dau'u, na'iki aimaakan kida tuukia'oraz unaudapa-kao na'iki umarainapa-kao. Di'i wuru'u aimaakan kidaz: udi'itapa mishi'o aimaakan; na'iki aimaakan wuru'u naubaapa-kariwai kidaz; na'iki aimaakan wuru'u sakitapa'oraz; na'iki aimaakan wuru'u kaimana'oraz pa'idiwaru; na'iki aimaakan konaunama'o; na'iki aimaakan umanawun kida'oraz utukapa-kao. Marii kizi udi'itinpan na'apa kida'o dau'u karikaonan. ⁹ Aizii usha'apatina'a naa õtominapa-kidan kawana'ati unao, ipai wuru kawana'ati'i uabatanii kidaz õ'idi'iki uzaamatanii kidaz naa unyukunuu iti, na'iki ipai utukapan kawana'ati õsha'apatinan, na'apa'a naa usha'apatin. Una'apan an, Tominkaru taan nii pakaimanan unao nyukunuu iti, ukaimanaaka-kinaa nii.

Paul konaukii-kidan

Philippi sannaο

¹⁰ Naobanai Jesus ida'an, tuukii ōkonaukian, unyukunuitapan idi ōgaru koshan kotua'o dauna'an. Mazan mishi ōaitapa karikaonanuo da'i unyukunuitapauzon ōgaru, mazan aonaa uaitapan na'apam utukapa-kidan ō'atizu.

¹¹ Mazan aonaa aimaakan aonaan idi'o mani ō'ida'a kaiwuru'u ōna'apanuz unao ati. Usha'apanum kau'an ōaitapani'i naa na'apam ōkaiwainan na'apa'oram aimaakan sha'apan an, aonaa ōdopian. ¹² Ōaitapanii na'iki ōtiwaani'i naa mashaapa-karu masakauda'u'o aimaakan ida'an. Na'iki ōtiwaani'i naa kapam mashaapa-karu diri'i'o aimaakan ida'an. Aonaa ōdopian, ōka'iita ōmashaapan na'apa'oram aimaakan sha'apan bii'i, ōkawanyukunun pu'u oo ōmawanyukunun pu'u, aimaakan diri'in pu'u oo aimaakan masakauda'un pu'u. ¹³ Ōka'iita na'iki ōaitapa ōsha'apatinan na'apa'oram aimaakan sha'apan an, Christ ma'ozakadapan ida'an ōgaru.

¹⁴ Kaiman mazan ukamunanun ō'ati, tuukii ōkonaukian udyuudan idi aimaakan ō'ati da'ati'i ōpataka'uta-kao pu'u. ¹⁵ Mishi unao Philippi sannaο uaitapa sha'atii, tawuru dono'o uru'oraz zii uabatan Kaimana'o Kuwai Jesus Christ dau'u. Ōmakon dauna'an sha'atii unao wiizi iki, Macedonia Baara ia'oraz, aonaa mishidainao ba'oran wiizai di'iki'o dyuudan puraata ō'ati, soo unao karikaonan. ¹⁶ Aizii ōna'ian dono zii Thessalonica ii, itamau sha'atii ukaminka'utan ōgaru udyuudan ida'an puraata ō'ati. ¹⁷ Aonaa ōaipan idi'o mani karikaonan udyuudapan aimaakan ō'ati kaiwuru'u ōna'apanuz u'ati,

mazan ðaipan pa'an Tominkaru taan uwinipinaa nii, ukaminka'uupan idi dobata õgaru. ¹⁸ Mishi dobata ukaminka'utan õgaru, ðaipan ai manawun, Epaphroditus kaawa-kidan dono'oraz aimaakan kida unao di'iki. Ipai wuru'u utaanii kidaz aimaakan, kaduunu'o kawanu'o Tominkaru ati wuru'u, na'apa uzai kawaoda-kaao kawan u'ati, kaduun udamainan na'iki kaiman u'ati, na'iki tuukii ukonaukii-kidanuzu. ¹⁹ Na'iki Christ Jesus ida'an, Tominkaru õmishidaniaz taan nii unao ati ipai wuru'u uaiapanii kidaz aimaakan, umanawunu'oraz pasha'apauz di'iki.

²⁰ Marii karikaonan wataapan Tominkaru waDaru umanawunu'o nii. Amen.

Paul katokontan pakaaritan

²¹ Õdyuudan õparadan ipai Tominkaru pidanannao ati, mishidainaouz Christ Jesus. Aizii wa'inawuzunao, õmin-mishidannaouz, na'apa kapam ïdyuudan paparadan. ²² Na'iki ipai mishidainao mashaapainao kidaz da'a'a, ïdyuudan kapam paparadan u'ati. Aitaniiman wunaou'u kaudinainaoouz Naobanai Caesar dapu ii, ïdyuudan kapam paparadan u'ati.

²³ Marii Naobanai Jesus Christ kamunanun manawun ipai unao ati.

Kaimana'o Tominkaru Paradan New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
198b856d-ac64-5e95-afee-2b1cb3b356c1